

Hesten (13–20)

Fractí belló fatísque repúlsi
 dúctorés Danaúm, tot jám labéntibus ánnis,
 ínstar móntis equúm divínā Pálladis árte 15
 aédificánt, sectáque intéxunt ábjete cóstas.
 Vótum pró reditú simulánt; ea fáma vagáatur.
 Húc delécta virúm sortíti córpora fúrtim
 incluidúnt caecó laterí penitúsque cavérnas
 íngentés uterúmque armáto mílite cómplent. 20

frango, frēgi, fractum, frangere 3 knuse	reditus (U) m hjemtur
fata (O) n, flertal skæbnen	simūlo, simūlāre 1 foregiver
repello, repūli, repulsum, repellere 3	fama (A) f rygte
	vagor, vagāri 1 dep strejfer, går omkring
ductor (ductor-) m fører	dēligo, dēligi, dēlectum, dēligere 3 udvælger
Danaus (O) m en græker	virum er genitiv, flertal (= virorum)
Danaum er genitiv, flertal (= Danaorum)	sortior, sortītus sum, sortīri 4 dep
tot indekl. adj så mange	
labor, lapsus sum, labi 3 dep	
	trækker lod
	corpus (corpor(i)-) n krop
	furtim adv skjult
instar (+ genitiv) adv lige så stor (som...)	inclūdo, inclūsi, inclūsum, inclūdere 3
mons (mont(i)-) m bjerg	
equus (O) m hest	caecus (A/O) adj blind; mørk
divinus (A/O) adj guddommelig	lātus (lāter(i)-) n side; krop
Pallas (Pallad-) f Pallas Athene	penitus adv fra grunden af, "helt"
ars (art(i)-) f kunst, dygtighed	caverna (A) f hulrum
aedifico, aedificāre 1 bygger	ingens (ingent(i)-) adj mægtig
sēco, sēcui, sectum, sēcāre 1 skærer	uterus (O) m bug
intexo, intexui, intectum, intexere 3 fletter ind	armatus (A/O) adj bevæbnet
abiēs (abiēt(i)-) f grantræ	miles (milit(i)-) m soldat
costa (A) f ribben	compleo, complēvi, complētum, complēre 2
votum (O) n løfte, offer	
pro præp. + abl. for	fylder (+ ablativ)

Stranden (21–28)

25

Ést in cónspectú Tenedós, notíssima fámā
 ínsula, díves opúm Priamí, dum régna manébant.
 Núnc tantúm sinus ét statió male fída carínis:
 húc se próvectí desértø in lítore cóndunt.
 [Graecos] nós abússe rati ét ventó petiísse Mycénas.
 Érgo omnis longó solvít se Téucríá lúctu:
 pánduntúr portaé, iuvat íre et Dóricá cástra
 désertósque vidére locós litúsque relictum:

conspectus (U) <i>m</i> syn(sfelt)	prového (provéhère), provexi, provectum <i>3</i>
Tenedos (O) <i>f</i> øen Tenedos	bringer
notus (A/O) <i>adj</i> kendt	desertus (A/O) <i>adj</i> øde
fama (A) <i>f</i> rygte	condo (condère) <i>3</i> anbringer
insula (A) <i>f</i> ø	reor (reri), ratus <i>2</i> . <i>dep</i> tror (læs: rati <i>sumus</i>)
díves (dívitis) <i>adj</i> rig (+ gen.)	ventus (O) <i>m</i> vind
ops (opis) <i>f</i> middel, rigdom	peto (petère), peti(v)i, petitum <i>3</i> søger
Priámus (O) <i>m</i> Priamos	Mycenae (A) <i>f</i> flertal Mykene (græsk by)
dum <i>konj</i> mens	ergo <i>adv</i> altså
regnum (O) <i>n</i> kongedømme	solvo (solvère), solvi, solutum <i>3</i>
maneo (manère), mansi, mansum <i>2</i>	løser; befrier for (+ abl)
	består endnu
tantum <i>adv</i> kun	Teucríá <i>f</i> Troia
sinus (U) <i>m</i> havbugt	luctus (U) <i>m</i> sorg
statio (stationis) <i>f</i> havn	pando (pandère) <i>3</i> åbner
male <i>adv</i> ondt, "ikke"	porta (A) <i>f</i> port
fídus (A/O) <i>adj</i> trofast	iuvo (iuvāre) <i>1</i>
carina (A) <i>f</i> skibskøl, skib	hjælper; 3.pers.: det er en fornøjelse
huc <i>adv</i> hertil	Doricus (A/O) <i>adj</i> græsk
	castra (O) <i>n</i> flertal lejr
	desertus (A/O) <i>adj</i> forladt

Gaven til Minerva (29–34)

Híc Dolopúm manus, híc saevús tendébat Achíllēs;
 clássibus híc locus, híc acié certāre solébant.
 Párs stupet innuptaé donum éxitiāle Minérvae
 ét molém mirántur equí; primúsque Thymoétes
 dúci intrá murós hortáatur et árce locári,
 síve doló seu iám Troiaé sic fáta ferébant.

30

Dolops (Dolopis) *m* Doloper (græsk stamme)
 manus (U) *f* hånd; håndfuld, skare
 saevus (A/O) *adj* vild
 tendo (tendēre) *3* ligger i telt
 classis (classis) *f* flåde
 acies (E) *f* (felt)slag
 certo (certāre) *1* kæmper
 soleo (solēre) *2* plejer
 stupeo (stupēre) *2* forbløffes over
 innuptus (A/O) *adj* ugift
 donum (O) *n* gave
 exitialis (exitialis) *adj* *3* dødbringende
 Minerva (A) *f* Minerva (= Athene)
 moles (molis) *f* masse; kæmpestørrelse

miror (mirāri) *1 dep* undrer mig over
 equus (O) *m* hest
 Thymoetes (Thymoetis) *m* Thymotes
 intra *præp m* *akk* inden for
 murus (O) *m* mur
 hortor (hortāri) *1 dep* opfordrer til
 arx (arcis) *f* borg
 loco (locāre) *1* anbringer
 sive ... seu *konj* enten ... eller
 dolus (O) *m* list
 Troia (A) *f* Troja
 fatum (O) *n* skæbne
 fero (ferre) *3*
 bærer; “trækker i en bestemt retning”

Striden om hesten begynder (35–39)

35

Át Capys, ét quorúm meliór senténtia ménti,
 áút pelagó Danaum ínsidiás suspéctaque dóna
 praecipitáre iubént subjéctisque úrere flámmis,
 áút terebráre cavás uteri ét temptáre latébras.
 Scínditur íncertúm studia ín contrária vúlqus.

Capys (Capyos, græsk bøjning) *m* Capys
 quorum (af qui) *rel.pron* “dem for hvis [sind]”
 melior (melioris) *adj* bedre
 sententia (A) *f* mening, dømmekraft
 mens (mentis) *f* sind
 pelagus (O) *m* havet
 Danaí (O) *m flertal* grækerne
   Danaum = Danaorum
 insidiae (A) *f flertal* baghold
 suspectus (A/O) *adj* mistænkelig
 donum (O) *n* gave
 praecipito (praecipitāre) *1* kaster
 subjectus (A/O) *adj*

uro (urère) *3* brænder
 flamma (A) *f* flamme
 terebro (terebrāre) *1* gennemborer
 cavus (A/O) *adj* hul, hvælvet
 uterus (O) *m* bug
 tempto (temptāre) *1* undersøger, afprøver
 latebra (A) *f* skjulested
 scindo (scindère) *3* splitter
 incertus (A/O) *adj* usikker
 studium (O) *n* interesse
 contrarius (A/O) *adj* modstridende
 vulgus (O) *n* folkemængde

som er anbragt nedenunder

Laocoon kommer (40–49)

Prímus ibi ánte omnés magná comitánte catervā 40
 Láocoón ardéns summá decúrrit ab árce,
 ét procul ‘ó miserí, quae tánta insánia, cíves?
 Créditis ávectós hostés? Aut úlla putátis
 dóna carére dolís Danaúm? sic nótus Ulíxes?
 Áut hoc ínclusí ligno óccultántur Achívi, 45
 aút haec ín nostrós fabricáta est máchina múros,
 ínspectúra domós ventúraque désuper úrbi,
 aút aliquís latet érror; equó ne créдите, Teúcri.
 Quídquid id ést, timeó Danaós et dóna feréntes.’

ibi <i>adv</i> dér	Ulixes (Ulixis) <i>m</i> Odýsseus
comitor (comitāri) <i>1 dep</i> følger med	inclusus (A/O) <i>adj</i> indelukket
caterva (A) <i>f</i> flok	lignum (O) <i>n</i> træ(stykke)
Laocoon (Laocoontis) <i>m</i> Laócoon	occulto (occultāre) <i>1</i> skjuler
ardens (ardentis) <i>adj</i> flammende	Achivus (O) <i>m</i> græker
decurro (decurrere), decurri, decursum <i>3</i>	fabrico (fabricāre) <i>1</i> konstruerer
	machina (A) <i>f</i> maskineri
	lōber ned
arx (arcis) <i>f</i> borg	murus (O) <i>m</i> mur
procul <i>adv</i> på lang afstand	inspicio (inspicere), inspexi, inspectum <i>3</i>
miser (A/O) <i>adj</i> ulykkelig	ser ind i;
insania (A) <i>f</i> vanvid	inspectura: “for at se ind i” (futurum partcp)
civis (civis) <i>m</i> borger	venio (venire), veni, ventum <i>4</i> kommer;
credo (credere) <i>3</i> tror	ventura: “for at komme” (futurum partcp)
aveho (avehere), avehi, avectum <i>3</i>	desuper <i>adv</i> ovenfra
bringer bort; (i passiv:) sejler bort	aliquis <i>pron</i> en eller anden
ullus (A/O) <i>pron</i> nogen	lateo (latere) <i>2</i> er skjult
donum (O) <i>n</i> gave	error (erroris) <i>m</i> fejl; list
careo (carere) <i>2</i> er uden (+ abl)	equus (O) <i>m</i> hest
dolus (O) <i>m</i> bedrag	credo (credere) <i>3</i> tror på (+ dativ)
Danai (O) <i>m</i> flertal	Teucer (O) <i>m</i> trojaner
grækere (Danaum = Danaorum)	quidquid <i>pron</i> ligegyldigt hvad
notus (A/O) <i>adj</i> kendt	timeo (timere) <i>2</i> frygter
	et (v. 49) <i>adv</i> selv, også

Stod Troia der endnu ... (50–56)

50 Sic fatús validís ingéntem víribus hástam
 ín latus ínque ferí curvám compágibus álvum
 cóntorsít. Stetit ílla treméns, uteróque recússo
 ínsonuére cavaé gemitúmque dedére cavernae.
 55 Ét, si fáta deúm, si méns non láeva fuísset,
 ímpulerát ferro Árgolicás foedáre latébras,
 Tróiaque núnc starét, Priamíque arx álta manéres.

fatus (A/O) <i>adj</i> havende talt	cavus (A/O) <i>adj</i> hvælvet
validus (A/O) <i>adj</i> vældig	gemitus (U) <i>m</i> suk
ingens (ingentis) <i>adj</i> enorm	dedere (= dedērunt) (kommer af do)
vis (viris) <i>f</i> vold, (i flertal:) kræfter	caverna (A) <i>f</i> hulning
hasta (A) <i>f</i> lanse	fatum (O) <i>n</i> ord, vilje
latus (lateris) <i>n</i> side	deum = deorum
ferus (O) <i>m</i> monster	mens (mentis) <i>f</i> sind
curvus (A/O) <i>adj</i> hvælvet	laevus (A/O) <i>adj</i> ugunstig, "selvdestruktiv"
compages (compagis) <i>f</i> sammenføjning,	impello (impellere), impuli, impulsum <i>3</i>
(i flertal:) skrog	får (nogen) til (at gøre noget)
alvus (O) <i>f</i> bug	ferrum (O) <i>n</i> jern
contorqueo (-torquere), -torsi, -torsum <i>2</i>	Argolicus (A/O) <i>adj</i> græsk
slynger	foedo (foedare) <i>1</i> flænser
sto (stare), steti, statum <i>1</i> står	latebra (A) <i>f</i> skjulested
tremens (tremens) <i>adj</i> skælvende	Troia (A) <i>f</i> Troja
uterus (O) <i>m</i> underliv	Priamus (O) <i>m</i> Priamus
recutio (recutere), recussi, recussum <i>3</i> ryster	arx (arcis) <i>f</i> borg
insono (insonuere), insonui, insonitum <i>3</i>	altus (A/O) <i>adj</i> høj
runger	maneo (manere) <i>2</i> varer ved, "bliver stående"

Havslangerne (199-208)

Híc aliúd majús miserís multóque treméndum
 óbicitúr, magis átque impróvida péctora túrbat. 200
 Láocoón, ductús Neptúno sórte sacérdos,
 sóllemnís taurum íngentém mactábat ad áras.
 Écce autém gemini á Tenedó tranquílla per álta
 (hórrescó referéns) imménsis órribus ángues
 íncumbúnt pelagó parítérque ad lítora téndunt; 205
 péctora quórum intér fluctús arrécta jubaéque
 sánguineaé superánt undás; pars cétera póntum
 póne legít sinuátque imménsa volúmine térga.

majus (majoris) <i>adj</i> større	refero (referre) <i>3</i> bringer tilbage; fortæller om
miser (A/O) <i>adj</i> ulukkelig	immensus (A/O) <i>adj</i> kæmpe-
tremendus (A/O) <i>adj</i> frygtelig	orbis (orbis) <i>m</i> kreds
obicio (obicere) <i>3</i> kaster	angvis (angvis) <i>m</i> slange
	incumbo (incumbere) <i>3</i> læner mig fremover
	(+ dativ)
magis <i>adv</i> mere	
improvidus (A/O) <i>adj</i> intetanende	pelagus (O) <i>m</i> hav
pectus (pectoris) <i>n</i> bryst; sind	pariter <i>adv</i> side om side
turbo (turbare) <i>1</i> forvirrer	litus (litoris) <i>n</i> strand
Laocoon (Laocoontis) <i>m</i> Laókoon	tendo (tendere) <i>3</i> styrer hen mod
duco (ducere), duxi, ductum <i>3</i> fører; 'vælger'	quorum <i>genitiv flertal af qui</i> hvis; 'deres'
Neptunus (O) <i>m</i> Neptun	fluctus (U) <i>m</i> vandmasse
sors (sortis) <i>f</i> lod(trækning)	arrectus (A/O) <i>adj</i> rank
sacerdos (sacerdotis) <i>m</i> præst	juba (A) <i>f</i> manke, kam
sollemnis <i>adj</i> højtidelig	sanguineus (A/O) <i>adj</i> blodrød
taurus (O) <i>m</i> tyr	supero (superare) <i>1</i> rager op over
ingens (ingentis) <i>adj</i> enorm	unda (A) <i>f</i> bølge
macto (mactare) <i>1</i> offerslagter	ceterus (A/O) <i>adj</i> øvrig
ara (A) <i>f</i> alter	pontus (O) <i>m</i> havet
ecce <i>interjektion</i> se!	pone <i>adv</i> bagved
geminus (A/O) <i>adj</i> tvillinge-	lego (legere) <i>3</i> samler; 'glider hen over'
tranquillus (A/O) <i>adj</i> rolig	sinuo (sinuare) <i>1</i> krummer
altum (O) <i>n</i> dyb, hav	immensus (A/O) <i>adj</i> umådelig
horresco (horrescere) <i>3</i> gyser	volumen (voluminis) <i>n</i> bugtning
	tergum (O) <i>n</i> ryg

Slangerne (209–217)

- 210 Fít sonítús spumánte saló; iamque árva tenébant
 árdentésque oculós suffécti sáanguine et ígne
 síbila lámbebánt linguís vibrántibus óra.
 Díffugímús visu éxsangvés. Illi ágmine céro
 Láocoónta petúnt; et prínum párrva duórum
 215 córrpora nátorúm serpens ampléxus utérque
 ímplicat ét miserós morsú depáscitur ártus;
 póst ípsum aúxilió subeúntem ac téla feréntem
 córripiúnt spirísque ligánt ingéntibus; ...

sonitus (U) *m* larm
 spumo (spumāre) *1* skummer
 salum (O) *n* havet
 arvum (O) *n* land
 teneo (tenēre) *2* holde; “nār”
 ardens (ardentis) *adj* brændende
 oculus (O) *m* øje
 sufficio (sufficere) suffeci, suffectum *3* farver
 suffecti: “idet de farver”
 sangvis (sangvinis) *m* blod
 ignis (ignis) *m* ild
 sibilus (A/O) *adj* hvislende
 lambo (lambere) *3* slikker
 lingua (A) *f* tunge
 vibrans (vibrantis) *adj* sitrende
 diffugio (diffugere) diffūgi, diffugitum *3* flygter
 til alle sider
 visus (U) *m* syn
 exsangvis (exsangvis) *adj* ligbleg
 agmen (agminis) *n* march(-kolonne)
 certus (A/O) *adj* sikker
 agmine certo: “i sikker march”
 Laocoonta *endelsen* -a er en græsk *akkusativ*.

peto (petere) *3* søger mod
 primum *adv* først
 corpus (corporis) *n* krop
 natus (O) *m* barn
 serpens (serpentis) *m* slange
 amplector (amplecti), amplexus sum *3 dep*
 omslynger
 uterque *pron* begge
 implico (implicare) *1* vikler mig omkring
 miser (A/O) *adj* stakkels
 morsus (U) *m* bid
 depascor (depasci) *3 dep* fortærer
 artus (U) *m* lemmer
 post *adv* bagefter
 auxilium (O) *n* hjælp
 auxilio (final dativ): til hjælp
 subeo (subire) *4* kommer
 telum (O) *n* spyd
 corripio (corripere) *3* griber
 spira (A) *f* snoning
 ligo (ligare) *1* binder
 ingens (ingentis) *adj* enorm

Laokoon mod slangerne (218–227)

Ét iam

bis *medium* ámplexí, bis cóllo squámea círcum
 térga datí superánt capite ét cervícibus áltis.
 Ílle simúl manibús tendít divéllere nódos 220
 pérfusús sanié vittás atróque venéno,
 clámorés simul hórrendós ad sídera tóllit:
 Quáles múgitús, fugít cum saucius áram
 táurus et íncertam éxcussít cervíce secúrim.
 Át gemíní lapsú delúbra ad súmma dracónes 225
 éffugiúnt saevaéque petúnt Tritónidis árcem,
 súb pedibúsque deaé clipeíque sub órbe tegúntur.

bis <i>adv</i> to gange	sidus (sideris) <i>n</i> stjerne
medium (O) <i>n</i> midten; “livet”	tollo (tollere) <i>3</i> hæver, løfter
amplector (amplecti), amplexus sum <i>3 dep</i>	qualis <i>pron</i> sådan som, “ligesom”
	omslynger
collum (O) <i>n</i> hals	mugitus (U) <i>m</i> brøl
(her dativobjekt for circum ... dati)	fugio (fugere) <i>3</i> flygter (for)
squameus (A/O) <i>adj</i> skællet	saucius (A/O) <i>adj</i> såret
circum ... do (-dare), -dedi, -datum <i>1</i>	ara (A) <i>f</i> alter
	taurus (O) <i>m</i> tyr
	incertus (A/O) <i>adj</i> usikker, famlende
	excutio (excutare) excussi, excussum <i>3</i>
(passiv skal her oversættes som aktiv)	
tergum (O) <i>n</i> ryg	
supero (superare) <i>1</i> løfter mig op	securis (securis) <i>f</i> økse
caput (capitis) <i>n</i> hoved	geminus (A/O) <i>adj</i> tvillinge-
cervix (cervicis) <i>f</i> nakke	lapsus (U) <i>m</i> glidende flugt
altus (A/O) <i>adj</i> høj	delubrum (O) <i>n</i> tempel
simul <i>adv</i> samtidig	summus (A/O) <i>adj</i> højst
tendo (tendere) <i>3</i> prøver	delubra summa: toppen af tempel
divello (divellere) <i>3</i> rykker fra hinanden	draco (draconis) <i>m</i> slange
nodus (O) <i>m</i> knude	effugio (effugere) <i>3</i> undslipper
perfunto (perfundere) perfudi, perfusum <i>3</i>	saevus (A/O) <i>adj</i> grusom
	peto (petere) <i>3</i> søger mod
	Tritonis (Tritonidis) <i>f</i> Minerva
sanies (E) <i>f</i> forgiftet blod	sub <i>præp m abl</i> under
vitta (A) <i>f</i> bånd (som offerpræster bar)	pes (pedis) <i>m</i> fod
vittas er henseendes akkusativ	dea (A) <i>f</i> gudinde
oversæt: ‘oversprøjtet på sine bånd’	clipeus (O) <i>m</i> skjold
ater (A/O) <i>adj</i> mørk	orbis (orbis) <i>m</i> skive
venenum (O) <i>n</i> gift	tego (tegere) <i>3</i> dækker; i passiv: ‘skjuler mig’
clamor (clamoris) <i>m</i> råb	
horrendus (A/O) <i>adj</i> frygtelig	

“Laokoon tog fejl” (228–233)

Túm veró tremefácta novús per péctora cúntis
 ínsinuát pavor, ét scelus éxpendísse meréntem
 Láocoónta ferúnt, sacrúm qui cúspide róbur
 láeserit ét tergō scelerátam intórserit hástam.
 Dúccendum ád sedés simulácrum orándaque dívae
 númina cónclamánt.

230

vero <i>adv</i> først;	sacer (A/O) <i>adj</i> hellig
tum vero: så først	cuspis (cuspidis) <i>f</i> spids; spyd
tremefactus (A/O) <i>adj</i> forskrækket	robur (roburis) <i>n</i> “egetræskæmpe”
pectus (pectoris) <i>n</i> bryst; sind	laedo (laedēre) laesi, laesum <i>3</i> beskadiger
cuncti (A/O) <i>adj</i> alle sammen	tergum (O) <i>n</i> ryg
insinuo (insinuāre) <i>1</i> trænger ind på, overvælder (+ dativ)	sceleratus (A/O) <i>adj</i> forbryderisk
pavor (pavoris) <i>m</i> bæven	intorqueo (-torquēre), -torsi, -torsum <i>2</i> slynger mod
scelus (sceleris) <i>n</i> forbrydelse	hasta (A) <i>f</i> lanse
expendo (expendēre) expendi, expensum <i>3</i> bøder for	sedes (sedis) <i>f</i> borgen
mereo (merēre) <i>2</i> fortjener	simulacrum (O) <i>n</i> hellig skulptur
merens (merentis) <i>adj</i> “efter fortjeneste”	oro (orāre) <i>1</i> tilbede
fero (ferre) <i>3</i> egl. bringer; “siger”	diva (A) <i>f</i> gudinde
	numen (numinis) <i>n</i> guddomsmagt
	conclamo (conclamāre) <i>1</i> råber

Midt ind i byen (234–240)

Dívidimús murós et móenia pándimus úrbis.
 Áccingúnt omnés operí pedibúsque rotárum 235
 súbiciúnt lapsús, et stúppea víncula cóllo
 íntendúnt; scandít fatális máchina múros
 fét *a* armís. Puerí *circum* innuptaéque puéllae
 sácra canúnt funémque manū contíngere gaúdent;
 ílla subít mediaéque mináns inlábatur úrbi. 240

divido (dividēre) 3 deler; gennembryder	machina (A) <i>f</i> maskine
murus (O) <i>m</i> mur	fetus (A/O) <i>adj</i> gravid; svanger med (+ abl)
moenia (O) <i>n flertal</i> bymure	puer (O) <i>m</i> dreng
pando (pandēre) 3 åbner	circum <i>adv</i> rundt omkring
accingo (accingēre) 3 omgiver;	innuptus (A/O) <i>adj</i> ugift
tager del i (+ dativ)	puella (A) <i>f</i> pige
opus (operis) <i>n</i> arbejde	sacrum (O) <i>n</i> hellig handling; "hymner"
pes (pedis) <i>m</i> fod	cano (canēre) 3 synger
rota (A) <i>f</i> hjul	funis (funis) <i>m</i> reb
subicio (subicēre) 3 anbringer under (+ dativ)	contingo (contingēre) 3 rører ved
lapsus (U) <i>m</i> "fremadrullen"	gaudeo (gaudēre) 2 glæder mig over
stuppeus (A/O) <i>adj</i> hamp-	subeo (subire) 4 rykker frem
vinculum (O) <i>n</i> lænker, reb	medius (A/O) <i>adj</i> miderst
collum (O) <i>n</i> hals	mediae urbi: midt ind i byen
intendo (intendēre) 3 spænder omkring	minans (minantis) <i>adj</i> truende
scando (scandēre) 3 stiger op over	illabor (illabi) 3 <i>dep</i> glider ind i (+ dativ)
fatalis (fatalis) <i>adj</i> skæbnsvangre	

Kassandra (241–249)

245

Ó patria, ó divúm domus Ílium et incluta bello
 móenia Dárdanidúm! Quater ípso in límine pórtæ
 súbstítit átque uteró sonitúm quater árma dedére;
 ínstamús tamen ímmemorés caecíque furóre,
 ét monstrum ínfelíx sacrátā sístimus árce.
 Túnc etiám fatís aperít Cassáandra futúris
 óra deí jussú non úmquam crédita Teúcris.
 Nós delúbra deúm miserí, quibus últimus ésset
 ille díes, festá velámus frónde per úrbem.

patria (A) <i>f</i> fædreland	sacratu (A/O) <i>adj</i> indviet
divus (A/O) <i>adj</i> guddommelig	sisto (sistère), stiti, — 3 stiller
<i>tíl</i> domus (hjem) <i>kan tilføjes</i> 'vores'	arx (arcis) <i>f</i> borg
Ilium (O) <i>n</i> Troja	fata (O) <i>n flertal</i> skæbnen
inclutus (A/O) <i>adj</i> berømt	aperio (aperire) 4 åbner
moenia (O) <i>n flertal</i> bymure	Cassandra (A) <i>f</i> Kassandra (Priamos' datter)
Dardanides (-nīdum) <i>m</i> trojanere	futurus (A/O) <i>adj</i> fremtidig; kommende
quater <i>adv</i> fire gange	<i>fatis f. (abl.):</i> "om den kommende skæbne"
limen (liminis) <i>n</i> tærskel	jussus (U) <i>m</i> befaling
porta (A) <i>f</i> port	umquam <i>adv</i> nogensinde
subsisto (subsistere), substiti, — 3 går i stå	creditus (A/O) <i>adj</i> troet
uterus (O) <i>m</i> bug	Teucer (O) <i>m</i> trojaner
sonitus (U) <i>m</i> lyd	Teucris (<i>dativ</i>): "af trojanerne"
dedere = dederunt (do (dare), dedi, datum)	delubrum (O) <i>n</i> tempel
insto (instare) 1 presser på	deum = deorum (<i>af</i> deus)
immemor (immemoris) <i>adj</i>	miser (A/O) <i>adj</i> ulykkelig; "stakkels"
"uden at tænke sig om"	ultimus (A/O) <i>adj</i> sidst
caecus (A/O) <i>adj</i> blind	festus (A/O) <i>adj</i> festlig
furor (furoris) <i>adj</i> vanvid	velo (velare) 1 dækker; "pynter"
monstrum (O) <i>n</i> uhyre	frons (frondis) <i>f</i> løv
infelix (infelicitis) <i>adj</i> ulykkebringende	urbs (urbis) <i>f</i> by

Husguderne (289–297)

[Hector:]

“Heú, fuge, náte deá, teque hís” ait “éripe flámmis.

hóstis habét murós; ruit ált o a cúlmine Trója. 290

Sát patriaé Priamóque datúm [est]: Si Pérgama dextra

défendí possént, etiam hác defénsa fuíssent.

Sácra suósque tibí comméndat Trója penátes;

hós cape fátorúm comités, his móenia quaere

máгна, perérrató statués quae dénique pónto.” 295

Síc ait ét manibús vittás Vestámque poténtem

aeternúmque adytís effért penetrálibus ígnem.

heu *interjektion*^a ak!fugio (fugere) *3* flygternatus (A/O) *adj* født

nate deā: “du søn af en gudinde”

aio *3* sigereripio (eripere) *3* fjerner; befrierflamma (A) *f* flammemurus (O) *m* murruo (ruere) *3* styrter nedaltus (A/O) *adj* højculmen (culminis) *n* topsat *ubøjeligt adj* nokpatria (A) *f* fædrelandPriamus (O) *m* PriamosPergäma (O) *n flertal* Trojas borgdextrā [manu] *ablativ* “med højre hånd”hac: *Hektor holder højre hånd frem: denne!*defendo (defendere) *3* forsvarer

defensa fuissent = defensa essent

sacra (O) *n flertal* hellige genstandecommendo (commendare) *1* betrorpenates (penatum) *m flertal* husguderfata (O) *n flertal* skæbnencomes (comites) *m* ledsageremoenia (O) *n flertal* bymure; “by”quaero (quaerere) *3* leder efterpererro (pererrare) *1* gennemflakkerstatuo (statuere) *3* anbringer; “grundlægger”denique *adv* langt om længepontus (O) *m* havetvitta (A) *f* offerbåndVesta (A) *f* Vesta (offerildens gudinde)potens (potentis) *adj* mægtigaeternus (A/O) *adj* evigadytum (O) *n* templets helligste rumpenetralis *adj* allerindersteignis *m* ild^audråbsord

“Tag os med til alt” (671–678)

Hínc ferro áccingór rursús, clipeóque sinístram
 ísertábam aptáns, meque éxtra técta ferébam.
 Écce autém compléxa pedés in límine cónjux
 haerebát, parvúmque patrí tendébat Íúlum:
 “sí peritúrus abís, et nós rape in ómnia técum;
 sín aliquam éxpertús sumptís spem pónis in ármis,
 hánc primúm tutáre domúm. Cui párvus Íúlus,
 cú pater ét conjúnx, quondám tua dícta, relínquor?”

675

hinc <i>adv</i> herefter	conjux (conjugis) <i>f</i> kone
ferrum (O) <i>n</i> jern; sværd	haereo (haerēre) <i>2</i> standser
accingo (accingēre) <i>3</i> omgiver	tendo (tendēre) <i>3</i> rækker
ferro accingor: bevæbner mig med mit sværd	Íulus (O) <i>m</i> Íulus (Æneas' søn)
rursus <i>adv</i> igen	periturus (af pereō) (A/O) <i>adj</i> “for at dø”
clipeus (O) <i>m</i> skjold	abeo (abīre) <i>4</i> går væk
sinistra [manus] <i>f</i> venstre [hånd]	rapio (rapēre) <i>3</i> river, tager
inserto (insertāre) <i>1</i> stikker ind i	sin <i>konjunktion</i> men hvis
apto (aptāre) <i>1</i> sætter til rette	experior (experīre) expertus sum) <i>4 dep</i>
extra <i>præp.m.akk.</i> uden for	opdager
tecta (O) <i>n</i> flertal tage; hus	sumo (sumēre) sumpsi sumptum <i>3</i> griber
ecce <i>interjektion</i> se!	spes (E) <i>f</i> håb
complector (–plectāri) complexus sum <i>1 dep</i>	primum <i>adv</i> først
omfavner	tutor (tutāri) <i>1 dep</i> beskytter
pes (pedis) <i>m</i> fod	quondam <i>adv</i> engang; — quondam tua dicta:
limen (liminis) <i>n</i> dørtrin	som engang blev kaldt din
	relinquo (relinqēre) <i>3</i> efterlader

Flammen (679–684)

Tália vóçiferáns gemitú tectum ómne replébat,
 cúm subitúm dictúque oritúr mirábile mónstrum. 680
 Námque manús intér maestórumque óra paréntum
 écce levis summó de vértice vísus [est] Íúli
 fúndere lúmen apéx, tactúque innóxia mólles
 lámbera flámma comás et círcum témpora pásci [visa est].

talis (talis) *adj* sådan
 vociferor (vociferāri) 1 *dep* taler
 gemitus (U) *m* suk, hulken
 tectum (O) *n* tag; hus
 repleo (replēre) 2 fylder
 subitus (A/O) *adj* pludselig
 orior (orīri) 4 *dep* opstår
 mirabilis (mirabilis) *adj* forunderlig
 mirabile dictu (2. supinum):
 “forunderligt at omtale”
 monstrum (O) *n* uhyre, monster
 maestus (A/O) *adj* sørgende, “knust”
 parens (parentis) *m/f* forælder
 ecce *interjektion* se!
 levis (levis) *adj* let

vertex (verticis) *m* top, hoved
 fundo (fundēre) 3 sprede
 lumen (luminis) *n* lys
 apex (apicis) *m* spids; “ildtunge”
 tango (tangēre) tetigi tactum 3 berører
 innocius (A/O) *adj* ufarlig
 tactu (2. supinum) innocia: ufarlig at berøre
 mollis (mollis) *adj* blød
 lambo (lambēre) 3 slikker
 flamma (A) *f* flamme
 coma (A) *f* hår
 circum *præp.m.akk.* omkring
 tempus (temporis) *n* tinding^a
 pasco (pascēre) 3 nærer

^aBemærk at præcis samme ord også kan betyde *tid!*

Giv os et varsel (685–691)

685 Nōs pavidī trepidāre metū crinēmque flagrantem
 excutere ét sanctōs restinguere fontibus ignes.
 Át pater Ánchisēs oculōs ad sídera laetus
 éxtulit ét caelō palmās cum vōce teténdit:
 “Juppiter ómnipoténs, precibús si flécteris úllis,
 690 áspice nōs, hoc tántum, et sí pietāte merémur,
 dá deinde aúguriúm, pater, átque haec ómina fírma.”

pavidus (A/O) *adj* skælvende
 trepido (trepidāre) 1 løber omkring^a
 metus (U) *m* frygt
 crinis (crinis) *m* hår
 flagrans (flagrantis) *adj* flammende
 excuto (excutēre) 3 ryster
 sanctus (A/O) *adj* hellig
 restinguo (restinguēre) 3 slukker
 fons (fontis) *m* kilde; “vand”
 ignis (ignis) *m* ild
 oculus (O) *m* øje
 sidus (sideris) *n* stjerne
 laetus (A/O) *adj* glad
 effero (efferre) extūli elātum 3 hæver

caelum (O) *n* himlen
 palma (A) *f* håndflade
 vox (vocis) *f* stemme; “tale”
 tendo (tendēre) tetendi tensum 3 rækker
 Juppiter (Jovis) *m* Juppiter (den øverste gud)
 omnipotens (-potentis) *adj* almægtig
 prex (precis) *f* bøn
 flecto (flectēre) 3 bøjer, overvinder
 ullus (A/O) *ubestemt pron* nogen
 aspicio (aspicēre) 3 ser på; “ser i nåde til”
 pietas (pietatis) *f* kærlighed til fædreland
 og familie
 mereor (merēri) 2 *dep* gør mig fortjent
 på grund af noget (+ abl)
 deinde *adv* så derpå
 augurium (O) *n* varsel
 omen (ominis) *n* tegn
 firmo (firmāre) 1 bestyrker

^atrepidare og sætningens følgende verber er ‘historiske infinitiver’, dvs. infinitiv = finit verballed.

Torden (692-698)

Vix ea fátus erát seniór, subitóque fragóre
 intonuít laevum, ét de caélo lápsa per úmbras
 stélla facém ducéns multá cum lúce cucúrrit.
 Íllam súmma supér labéntem cúlmina técti
 cérnimus Ídaeá clarám se cóndere sílvā
 sígnanteínque viás; tum lóngo límite súlcus
 dát lucem ét laté circúm loca súlphure fúmant.

695

vix <i>adv</i> næppe	culmen (culminis) <i>n</i> spids
[for] (fāri) fatus sum <i>1 dep</i> siger	tectum (O) <i>n</i> tag
senior (senioris) <i>m</i> (den) ældre	cerno (cernere) <i>3</i> ser
subitus (A/O) <i>adj</i> pludselig	Idaeus (A/O) <i>adj</i> Ida-
fragor (fragōris) <i>m</i> buldren	clarus (A/O) <i>adj</i> strålende
intōno (intonāre) intōnui intōnitum <i>1</i> tordner	condo (condere) <i>3</i> lægger
laevum (O) <i>n</i> himlen til venstre	silva (A) <i>f</i> skov
caelum (O) <i>n</i> himlen	signo (signāre) <i>1</i> viser
labor (labi) lapsus sum <i>3 dep</i> falder	via (A) <i>f</i> vej
umbra (A) <i>f</i> skygge	limes (limitis) <i>m</i> linje
stella (A) <i>f</i> stjerne	sulcus (O) <i>m</i> spor
fax (facis) <i>f</i> fakkell	late <i>adv</i> vidt
ducens (ducentis) <i>adj</i> trækkende	circum <i>adv</i> omkring
lux (lucis) <i>f</i> lys	loca (O) <i>n flertal</i> landskabet
curro (currere) cucurri cursum <i>3</i> løber	sulphur (sulphuris) <i>n</i> svovl
summus (A/O) <i>adj</i> øverst, "toppen af"	fumo (fumāre) <i>1</i> ryger
super <i>præp.m.akk.</i> over	

(699–706)

700 Hic vero victus genitor se tollit ad auras,
 adfaturque deos et sanctum sidus adorat.
 “Jám jam nulla mora est; sequor et, qua ducitis, adsum,
 di patrii; servate domum, servate nepotem.
 Vestrum hoc augurium, vestroque in numine Troia est.
 Cedo equidem nec, nate, tibi comes ire recuso.”
 705 Dixerat ille, et iam per moenia clarior ignis
 auditur, propiusque aestus incendia volvunt.

hic *adv* hér
 vero *adv* men
 victus (A/O) *adj* overbevist
 genitor (genitoris) *m* far
 tollo (tollere) *3* løfter
 aura (A) *f* vind
 [affor] (affāri) *1* anråber
 sanctus (A/O) *adj* hellig
 sidus (sideris) *n* stjerne
 adoro (adorāre) *1* tilbeder
 jam *adv* nu
 mora (A) *f* tøven
 sequor (sequi) *3 dep* følger
 qua *adv* dérhen hvortil
 adsum (adesse) — er tilstede
 patrius (A/O) *adj* fædrene

servo (servāre) *1* bevarer
 nepos (nepotis) *m* efterkommer
 augurium (O) *n* varsel
 numen (numinis) *n* guddomsmagt
 cedo (cedere) *3* bøjer mig
 equidem *adv* jég
 natus (O) *m* barn
 comes (comitis) *m* ledsager
 recuso (recusāre) *1* nægter
 moenia (O) *n* flertal by
 clarus (A/O) *adj* tydelig
     clarior (clarioris) *adj* tydeligere
 ignis (ignis) *m* ild
 propius *adv* nærmere
 aestus (U) *m* hede
 incendium (O) *n* brand
 volvo (volvère) *3* ruller

Flugten fra byen (707–804)

‘Ergo age, care pater, cervici imponere nostrae;
 ipse subibo umeris, nec me labor iste gravabit:
 quo res cumque cadent, unum et commune periculum,
 una salus ambobus erit. Mihi parvus Iulus 710
 sit comes, et longe servet vestigia coniunx:
 vos, famuli, quae dicam, animis advertite vestris.
 Est urbe egressis tumulus templumque vetustum
 desertae Cereris, iuxtaque antiqua cupressus
 religione patrum multos servata per annos.
 Hanc ex diverso sedem veniemus in unam.
 Tu, genitor, cape sacra manu patriosque Penatis;
 me, bello e tanto digressum et caede recenti,
 attrectare nefas, donec me flumine vivo
 abluero.’ 720

Haec fatus, latos umeros subiectaque colla
 veste super fulvique insternor pelle leonis,
 succedoque oneri; dextrae se parvus Iulus
 implicuit sequiturque patrem non passibus aequis;
 pone subit coniunx: ferimur per opaca locorum;
 et me, quem dudum non ulla iniecta movebant
 tela neque adverso glomerati ex agmine Grai,
 nunc omnes terrent aerae, sonus excitat omnis
 suspensum et pariter comitique onerique timentem.

Iamque propinquabam portis, omnemque videbar 730
 evasisse viam, subito cum creber ad auris
 visus adesse pedum sonitus, genitorque per umbram
 prospiciens; ‘Nate’ exclamat, ‘fuge nate, propinquant.
 Ardentis clipeos atque aera micantia cerno!’—
 Hic mihi nescio quod trepido male numen amicum
 confusam eripuit mentem. Namque avia cursu
 dum sequor, et nota excedo regione viarum,
 heu, misero coniunx fatone erepta Creusa
 substitit, erravitne via, seu lassa resedit,
 incertum; nec post oculis est reddita nostris. 740

Nec prius amissam respexi animumque reflexi,
 quam tumulum antiquae Cereris sedemque sacratam
 venimus; hic demum collectis omnibus una
 defuit, et comites natumque virumque fefellit.
 Quem non incusavi amens hominumque deorumque,
 aut quid in eversa vidi crudelius urbe?
 Ascanium Anchisenque patrem Teucrosque Penatis
 commendo sociis et curva valle recondo;
 ipse urbem repeto et cingor fulgentibus armis.
 Stat casus renovare omnis, omnemque reverti 750
 per Troiam, et rursus caput obiectare periclis.

Principio muros obscuraque limina portae,
 qua gressum extuleram, repeto, et vestigia retro
 observata sequor per noctem et lumine lustro.
 Horror ubique animo, simul ipsa silentia terrent.

Inde domum, si forte pedem, si forte tulisset,
 me refero: inruerant Danai, et tectum omne tenebant.
 Ilicet ignis edax summa ad fastigia vento
 volvitur; exsuperant flammae, furit aestus ad auras.
 760 Procedo et Priami sedes arcemque reviso.
 Et iam porticibus vacuis Iunonis asylo
 custodes lecti Phoenix et dirus Ulixes
 praedam adservabant. Huc undique Troia gaza
 incensis erepta adytis, mensaeque deorum,
 crateresque auro solidi, captivaque vestis
 congeritur; pueri et pavidae longo ordine matres
 stant circum.

Ausus quin etiam voces iactare per umbram
 implevi clamore vias, maestusque Creusam
 770 nequiquam ingeminans iterumque iterumque vocavi.
 Quaerenti et tectis urbis sine fine furenti
 infelix simulacrum atque ipsius umbra Creusae
 visa mihi ante oculos et nota maior imago.
 Obstipui, steteruntque comae et vox faucibus haesit.
 [Tum sic adfari et curas his demere dictis:]
 'Quid tantum insano iuvat indulgere dolori,
 O dulcis coniunx? Non haec sine numine divom
 eveniunt; nec te hinc comitem asportare Creusam
 fas, aut ille sinit superi regnator Olympi.
 780 Longa tibi exsilia, et vastum maris aequor arandum,
 et terram Hesperiam venies, ubi Lydius arva
 inter opima virum leni fluit agmine Thybris:
 illic res laetae regnumque et regia coniunx
 parta tibi. Lacrimas dilectae pelle Creusae.
 Non ego Myrmidonum sedes Dolopumve superbas
 aspiciam, aut Graiis servitum matribus ibo,
 Dardanis, et divae Veneris nurus.

Sed me magna deum genetrix his detinet oris:
 iamque vale, et nati serva communis amorem.'
 790 Haec ubi dicta dedit, lacrimantem et multa volentem
 dicere deseruit, tenuisque recessit in auras.
 Ter conatus ibi collo dare bracchia circum:
 ter frustra comprehensa manus effugit imago,
 par levibus ventis volucrique simillima somno.

Sic demum socios consumpta nocte reviso.
 Atque hic ingentem comitum adfluxisse novorum
 invenio admirans numerum, matresque virosque,
 collectam exsilio pubem, miserabile volgus.
 800 Undique convenere, animis opibusque parati,
 in quascumque velim pelago deducere terras.
 Iamque iugis summae surgebat Lucifer Idae
 ducebatque diem, Danaique obsessa tenebant
 limina portarum, nec spes opis ulla dabatur;
 cessi, et sublato montes genitore petivi.